

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/674/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

268/2014. számú (X. 16.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszosok¹ jogi képviselőjük² útján előterjesztett **panaszuk alapján indult eljárásban** a 2014. október 16-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alpjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok, jogi képviselőjük útján 2013. szeptember 18-án, postai úton terjesztették elő panaszukat, a velük szemben 2013. szeptember 1-én fogatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszosok beadványukban elmondták, hogy 2013. szeptember 1-én, hajnali 2 óra körüli időben, S. városban, a P.sétány keleti bejáratánál konfliktusba keveredtek az ott lévő, vélhetően magáncég alkalmazásában álló, 4-6 fő biztonsági őrral, amely során a biztonsági őrök bántalmazták a panaszosokat, a földre teperték, majd ott ütlegelték és rugdosták őket. Ezután ahogy azt tapasztalták, hogy megtörték a panaszosok akaratát fizikai erőfölnyüikkel, abbahagyták a bántalmazást és hagyták, hogy a panaszosok felálljanak a földről.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

² Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszosok azért, hogy a további bántalmazást elkerüljék elindultak a sétány nyugati bejárata felé, de közben hallották, hogy az őket bántalmazó biztonsági őrök egyike azt kiabálja feléjük, hogy „erre ráb*sztok, mert én rendőr vagyok”.

A panaszosokkal egy társaságban lévő, a konfliktusban részt nem vevő, azt kívülről figyelő hölgyek egyike – még a konfliktus alatt látva, hogy a panaszosokat bántalmazzák és a földön ütik, rugdossák őket, bejelentette mobiltelefonján az általa tapasztaltakat a rendőrség segélyhívó számán. Ezzel párhuzamosan, vélhetően a biztonsági őrök is értesítették a rendőrséget, ám az egyelőre nem ismert előttük, hogy a segélyhívó telefonszámra, vagy a velük baráti viszonyban lévő rendőrkapitányok valamelyikének magántelefonjára kezdeményeztek hívást.

A helyszínre rövidesen egymás után két rendőrautó érkezett, 2-2 fő járőrrel, akik az őket telefonon kihívó hölgyhöz oda se mentek, hanem a velük láthatóan bizalmas, mondhatni baráti viszonyban lévő biztonsági őrök útmutatása („ott az a kopasz, meg a fiatal srác”) alapján azonnal letepertek a földre a panaszosokat, térdrel a hátukra ugrottak, fejüket a földhöz szorították, megbilincseltek, majd a rendőrautókhoz vonszolták, azokba őket beültették és a S. Rendőrkapitányságra előállították.

Egy, a panaszosokkal egy társaságban lévő másik hölgy a rendőrkapitány egyik hölgy tagja részére nyilatkozni kezdett arról, hogy nem azokkal szemben kellene intézkedni, akiket éppen letepernek, mert azok sértettek, hiszen őket verték meg a biztonsági őrök, ám a járőr a hölgybe fojtva a szót azt mondta, hogy „fogd be a pofádat, mert téged is beviszünk”, majd a tanút további figyelemre nem méltatva segédkezni kezdett az ellenállást nem tanúsító panaszosok földre szorításában, megbilincselésében, előállításában.

A panaszosok szerint vitathatatlan tény, hogy a rendőröknek intézkedési kötelezettségük volt – hiszen garázdaság, és/vagy testi sértés gyanúja állt fent –, de hangsúlyozzák, hogy a konfliktusban részt nem vevő minden személlyel, így a feladatukat, hatáskörüket és törvényes lehetőségeik határát nyilvánvalóan túllépő biztonsági őrökkel szemben is fennállt az intézkedési kötelezettség, de az intézkedő rendőrök a panaszosok alapvető jogait sértették azzal, hogy:

- a helyszínen tartózkodó bejelentőt meg sem kísérelték felkutatni;
- a helyszínen tartózkodó bejelentőt meg sem hallgatták, szándékukban sem állt a történetekről a bejelentőtől tájékoztatást, vagy felvilágosítást kérni;
- nem fogantatosították az ilyen esetekre a rendőrségi törvényben és a szolgálati szabályzatban előírt összes lehetséges és szükséges intézkedést;
- elmulasztották a tanúk felkutatását, visszatartását, adataik rögzítését, a kialakult és intézkedést igénylő helyzet objektív felmérését, a tényállás elsődleges, objektív tisztázását;

- a panaszosokkal szemben nem az előírások szerint kezdeményeztek intézkedést, hanem részrehajlóan, csak és kizárólag a rendőrökkel szemmel láthatóan baráti, szinte kollegiális kapcsolatban lévő biztonsági őrök elmondása alapján, azok uszítására, a szolgálati fellépés szabályait megszegve estek a panaszosoknak;
- a kívülálló, és a tényállást feltárni akaró tanút meg sem hallgatták, sőt;
- a rendőrök egyike a kívülálló és a tényállást feltárni akaró tanút egyenesen megfenyegette azzal, hogy ha nyilatkozni mer, akkor őt is beviszik, így őt eljárási jogainak gyakorlásában korlátozta;
- a garázdasággal és testi sértéssel ugyancsak megalapozottan gyanúsítható, de a rendőrökkel baráti kapcsolatban lévő biztonsági őrökkel szemben semmilyen intézkedést nem foganatosítottak;
- a panaszosokkal szemben viszont szükségtelen, aránytalan és brutális erőszakot alkalmaztak;
- a panaszosokat nem tájékoztatták megfelelően a panaszjogukról;
- valamint a panaszosok egyikének feljelentését nem vették fel.

A fentiekre tekintettel kérik a panaszosok, hogy a Testület vizsgálja ki az ügyüket és az így elfogadott állásfoglalást küldjék meg az országos rendőrfőkapitánynak.

2) A Testület munkatársa 2013. október 29-én vette fel telefonon a kapcsolatot a panaszosok jogi képviselőjével. Az ügyvéd arról adott tájékoztatást, hogy a panaszosokkal azonos események történtek, egymástól eltérő panaszai nincsenek. A közelben lévő hölgy pedig, aki a rendőrséget hívta a 112-es segélyhívószámot hívta, majd innen kapcsolták feltehetően a S. Rendőrkapitányságra. Az ügyvéd azt is elmondta, hogy jelenleg garázdaság miatt folyik eljárás a panaszosok ellen. A Testület munkatársának kérésére e-mailben továbbítja az ügyben keletkezett tanúvallomásokat.

3) A panaszosok jogi képviselője 2013. október 30-án elektronikusan bocsátotta a Testület rendelkezésére a korábban kért tanúvallomásokat.

i) M. A-t tanúként 2013. szeptember 23-án, 12 óra 14 perckor kezdték el meghallgatni és meghallgatását 13 óra 5 perckor fejezték be.

A tanú elmondta, hogy 2013. szeptember 1-én négyen (I. rendű panaszos, aki a II. rendű panaszos apja) taxival mentek S. város, P. sétányra bulizni. Amikor megérkeztek már a II. rendű panaszos és két lány várta őket. Amikor M. A. tanú kiszállt a taxiból hallotta, hogy a II. rendű panaszos szóváltásba keveredett az egyik ott lévő biztonsági őrrel. A tanú közelebb ment és hallotta, hogy arról van szó, hogy a II. rendű panaszos odavizelt egy ott parkoló autót

mellé. Amikor odaért M. A., akkor már ők nem is vitatkoztak, már megbeszélték a dolgokat, majd a biztonsági őr el is ment onnan a tanú szerint vissza a többi biztonsági őrhez.

Ezután I. rendű panaszos (II. rendű panaszos apja) odament fiához, akinek a II. rendű panaszos azt mondta, hogy „ez a paraszt beszólt!”. A tanú másra nem emlékszik, hogy mit mondhatott a II. rendű panaszos az I. rendű panaszosnak az esetről. Ezt meghallotta a biztonsági őr, majd odament a panaszosokhoz és szóváltásba keveredtek. A tanú úgy vette észre, hogy támadólag lépett fel a biztonsági őr, ezt pedig úgy érti, hogy amint meghallotta, hogy a II. rendű panaszos az őrt parasztnak nevezte egyből, gyors léptéssel elindult a panaszosok felé. Amikor a biztonsági őr odalépett hozzájuk, akkor a tanú arrébb lépett, így nem tudja, hogy mi hangzott el közöttük. Ezután pedig minden nagyon gyorsan történt.

A biztonsági őr – ha jól emlékszik a tanú – akkor visszalépett a barátaihoz, majd az I. rendű panaszos odalépett hozzájuk, ekkor hárman álltak vele szemben, és megint elkezdtek egymással kiabálni, de a tanú nem tudja, hogy miről, majd az I. rendű panaszos hirtelen megütötte az egyik biztonsági őrt. Miután az I. rendű panaszos megütötte az őrt, mind a hárman neki estek és elkezdték ütni. A panaszos is megpróbálta megütni őket, de a tanú nem emlékszik a verekedés és az ütések körülményeire.

A verekedés közben az egyik biztonsági őr kiáltott, hogy jöjjön még más is, erre a sétány belseje felől megérkezett két férfi.

Amikor az I. rendű panaszost elkezdtek ütni, akkor a II. rendű panaszos is odalépett hozzájuk. A tanú már csak azt látta, hogy a II. rendű panaszost három férfi levitte a földre. A tanú elmondta, hogy leszorították a földön a II. rendű panaszost és a hátát verték. A panaszos megpróbálta magát védeni, ütni és rúgni nem tudott, mert a földön feküdt.

A tanú ekkor hívta ki a rendőröket. Rendőri kérdésre elmondta, hogy csak a II. rendű panaszost figyelte, nem tudja, hogy mi történt az I. rendű panaszossal.

A tanú rendőri kérdésre elmondta, hogy amikor telefonált hárman (nők) voltak jelen, de amikor letette a telefont, akkor a két nő és a panaszosok már a sétány belsejénél voltak. Ő ott maradt a helyszínen, mert gondolta, hogy ha a rendőrök megérkeznek, akkor őt is meg fogják hallgatni. Ekkor két autóval meg is érkeztek a rendőrök, mivel közben az egyik biztonsági őr is kihívta őket, majd az egyikük név szerint mondta a rendőröknek – ha jól emlékszik A-nak szólította a rendőrt -, hogy a „kopaszt” és a II. rendű panaszost nem tudja már milyen jelzővel illette az őr, de őket kell elkapni. A tanú elmondása szerint a rendőrök őt meg sem kérdezték az esetről, hanem beszálltak az autóba és elindultak befelé az autókkal, a tanú pedig már nem ment utánuk.

A tanú ügyvédi kérdésre elmondta, hogy azért hívta a rendőrséget, mert a II. rendű panaszost bántalmazták. Először a 107-et hívta, de valamiért kinyomta a telefont, majd a 112-et hívta.

A tanú ügyvédi kérdésre elmondta, hogy a biztonsági őrök magatartása erőszakos, kihívóan közösségellenes volt, valamint nem értette miért kellett ilyen módon fellépni egyébként is itt két személlyel szemben. Elmondta, hogy a fellépést az I. rendű panaszos tekintetében még el is fogadná, hiszen az ütött először, de a II. rendű panaszos nem csinált semmit.

A tanú elmondta, hogy valamelyik őr ismerte valamelyik rendőrt és pont emiatt nem intézkedtek a rendőrök az őrökkel szemben, pedig a tanú véleménye szerint mindkét „tábor” erőszakos, garázda magatartást tanúsított, amely benne riadalmat, megbotránkozást keltett, így mindenkivel szemben intézkedni kellett volna a rendőröknek.

ii) S. R. tanút 2013. szeptember 23-án, 13 óra 17 perckor hallgatták meg és 13 óra 58 perckor zárták a jegyzőkönyvet.

S. R. a II. rendű panaszossal és B. F.-val ment bulizni. Amikor megérkezett S. R. a II. rendű panaszos egy parkoló autó mellett vizelt, vele volt ekkor B. F. Erre valahonnan odament a II. rendű panaszoshoz egy nagydarab férfi és kérdőre vonta, hogy mit képzél magáról, ez itt nem szokás és azt is mondta, hogy mekkora paraszt a II. rendű panaszos, és mondta, hogy menjenek el onnan. A tanú nem emlékszik arra, hogy ezután mit mondott a II. rendű panaszos. Álláspontja szerint nem is volt nagy vitatkozás, hanem ezután indultak volna el a sétányra, de közben megérkezett I. rendű panaszos és mások. A tanú azt nem tudja, hogyan tudta meg az I. rendű panaszos azt, hogy a fia és az őr között korábban vita volt, de mire a tanú odanézett addigra már az I. rendű panaszos ordibált az őrrel. (A tanú nem tudja megmondani, hogy mit kiabáltak egymásnak.)

Ezután már csak arra emlékszik, hogy jön a sétányról még 2-3 férfi, majd „lenyomták” a II. rendű panaszost a földre. Ez azt jelenti, hogy leszorították a II. rendű panaszost a földre a nyakánál és a vállánál, aki csak annyit kiabált, hogy nagyon fáj a válla. A tanú elmondása szerint csak egy férfi (aki a vizezés miatt szólt) vitte le a II. rendű panaszost a földre, a többi férfi az I. rendű panaszossal volt elfoglalva. Annyit hallott még ennek kapcsán a tanú, hogy az őr megemlítette, hogy ki fogja hívni a rendőröket.

Ezután pár száz métert haladtak a sétány belseje felé, amikor megérkezett két rendőrautó, 2-2 fő járőrrel. Amikor megérkeztek a rendőrök B. F.-val odament a rendőrökhöz, kérdezték, hogy elmondhatják-e, hogy mi történt még a sétány elején, de ők azt mondták, hogy ne, mert őket is beviszik. Ezután ők is elmentek, majd a panaszosokat bevitték a kapitányságra.

A tanú elmondta, hogy ő végig a II. rendű panaszost figyelte, így azt nem látta, hogy az I. rendű panaszos ütött volna először. Elmondta, hogy másra nem emlékszik, hiszen eléggé ittas állapotban volt akkor. Azt is elmondta, hogy a panaszosok is alkoholt fogyasztottak, valamint azt is elmondta, hogy benne az egész helyzet megbotránkozást keltett.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg:

1) A S. Rendőrkapitányság vezetője 2013. november 18-án jelentette, hogy a panaszosok ugyanezen rendőri intézkedés ellen a S. Rendőrkapitányság Vezetőjéhez is panaszt nyújtottak be, amely – mivel abban – bűncselekmény elkövetésével vádolják a rendőröket – a K.-i Nyomozó Ügyészségnek került megküldésre. A fenti intézkedés kapcsán a S. Rendőrkapitányság vezetője büntető feljelentést tett a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 310. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő

hivatalos személy elleni erőszak büntett megalapozott gyanúja miatt, amely eljárás a K.-i Nyomozó Ügyészségen van folyamatban.

2) A S.-i Rendőrkapitány ismételt megkeresésre, 2014. augusztus 28-án úgy tájékoztatta a Testületet, hogy az eljárás jelenleg is folyamatban van az ügyészség előtt.

3) A rendőrség megküldte a panaszosokkal szemben, 2013. szeptember 1-én megtett feljelentést, az alábbi tényállás alapján.

R. A. r.ftzls. és Sz. N. r.őrm. 2013. augusztus 31-én 19 óra és 2013. szeptember 1-én 7 óra között láttak el gépkocsizó járőrként szolgálatot S. város területén. Bejelentés érkezett a S. Rendőrkapitányság ügyeletére, amely szerint annak keleti oldalán verekedés van folyamatban. A helyszínre 2 óra 17 perckor érkeztek ki a rendőrök. A helyszínen K. I. vagyonőr, aki szabadidejében tartózkodott a P. sétányon elmondta, hogy két személy az ott parkoló autót levizelte, amivel köztszisztasági szabálysértést követtek el. Eközben a helyszínre érkezett még T. A. r. törzsőrmester és D. P. r. őrmester is. A vagyonőr a rendőröknek elmondta, hogy amikor a vagyonőrök a panaszosoknak az elkövetett cselekményüket szövé tették, akkor erre agresszíven reagáltak és előzetes figyelmeztetés nélkül K. I-t és társait bántalmazni kezdték. K. I. tájékoztatta a rendőröket, hogy ő vélhetőleg 8 napon belül gyógyuló, míg V. K. biztonsági őr 8 napon túl gyógyuló arc- és kézsérülést szenvedett.

A kapott személyleírás alapján a helyszínen megkeresték az egyik személyt, majd a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával a rendőrök felszólították személyazonosságának igazolására, amelynek nem tett eleget, megtagadta az igazoltatást, valamint trágár szavakat is kiabált. Ezután ismét a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólították, aki ismét megtagadta a személyazonosságának igazolását, ezért előzetesen figyelmeztették, hogy vele szemben kényszerítő eszköz (testi kényszer és bilincs) alkalmazására fog sor kerülni. Sz. r. őrmester megfogta a személy jobb csuklóját és a tanult önvédelmi fogást alkalmazva vele szemben testi kényszert alkalmazott, amely fogásból a személy a karját kirántotta és minden előzmény nélkül teljesen váratlanul közepes erővel, ököllel arcon ütötte őt. Az ütés elől Sz. r. őrmester megpróbált kitérni, de a kis távolság, valamint az ütés váratlan jellege miatt ez nem volt lehetséges. Az ütest megakadályozni R. A. r.ftzls. sem tudta, aki kb. 0,5 m távolságra volt az intézkedés alá vont személytől. Ezután Sz. r. őrmester ismét megfogta a személy jobb csuklóját, és a személyt a mögötte álló T. A. r.törm. hátulról a ruházatánál megfogta, míg a járőrvezető a bal kezét fogta meg, testi erővel közösen földre vitték, hasra fektették. Ezalatt aktívan ellenállt, végtagjait rángatta és izmait megfeszítette, hogy a bilincselést ne tudják végrehajtani. A személy a bilincselés során folyamatosan megpróbált a fogásból szabadulni, ennek érdekében továbbra is megpróbálta karjait kiszabadítani, illetve a lábával több alkalommal az intézkedő rendőrökbe rúgott. Az egyik rúgás, bilincselés közben R. A. r.ftzls. bal kezének hüvelykujját eltalálta, amelynek következtében a körme betört, valamint bevérzett. Az intézkedés az I. rendű panaszossal szemben zajlott le.

Ezen intézkedés ideje alatt az egyik szórakozóhelyről kifutott egy addig ismeretlen férfi – akiről később kiderült, hogy az I. rendű panaszos fia II. rendű panaszos –, aki az intézkedés felé futott, támadólag lépett fel és azt kiabálta, hogy „Engedjétek el az apámat!” Látva a fellépés jellegét, hevességét, erőszakosságát ezt vélhetően azért tette, hogy az apját kiszabadítsa.

A panaszosok cselekményükkel elkövették a Btk. 310. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak bűntettét. A fentiek alapján ellenük a Büntetőeljárásról szóló 1998. XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 125. § (2) bekezdése alapján kéri a kapitányságvezető a büntetőeljárás megindítását.

4) Az I. rendű panaszos elfogásáról szóló jelentés szerint 2013. szeptember 1-én, 2 óra 20 perckor a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint a panaszost igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint, mint személyi szabadságában korlátozott személyt átvizsgálták és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján szándékos bűncselekmény elkövetésében tetten ért személyként elfogták.

Vele szemben kényszerítő eszközként testi kényszersert és bilincset alkalmazott a rendőrség. A bilincs alkalmazásának jogalapjaként az Rtv. 48. § b), c), d) pontokat jelölte meg a rendőrség. A panaszos 2013. szeptember 1-én, 2 óra 20 perctől 2 óra 45 percig viselt bilincset, a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint a kezeit hátrabilincseltek.

A kényszerítő eszközök alkalmazására a figyelmeztetés megtörtént. A rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett, a kényszerítő eszköz és/vagy intézkedés során anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján a panaszos a hozzátartozója/ képviselője kiértesítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény kapcsán a rendőr elmondta, hogy 2013. szeptember 1-én 2 óra 17 perckor megjelent a S. város, P. sétány keleti végénél, mert verekedésről tettek bejelentést. A helyszínen megállapították, hogy V. K. biztonsági őrt, elmondása szerint egy két főből álló társaság (apa és fia) bántalmazta, majd a helyszínről a nyugati irányba távoztak, de egy másik biztonsági őr a személyeket követte, ezért tudják a hollétüket. A helyszínen a rendőr intézkedés alá vont a I. rendű panaszost, akit a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólította, hogy igazolja magát, amely felszólításnak nem tett eleget. Ezután vele szemben a rendőr testi kényszersert alkalmazott, amely során egyik kezét kiszabadította, majd ezután szándékosan egy alkalommal, ököllel arcon ütötte az intézkedő rendőrt. Ezután a rendőrök testi kényszer alkalmazásával a földre vitték, amikor R. A. r.ftzls-t egy alkalommal az I. rendű panaszos szándékosan kézen rúgta. Ezután alkalmaztak a panaszossal szemben bilincset, 2 óra 20 perctől. Ezután az I. és II. rendű panaszost is sérülés – és panaszmentesen szállították el a S. Rendőrkapitányságra, ahol 2 óra 45 perckor adták át a panaszost a S. Rendőrkapitányság előállító helyiségére.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2013. szeptember 1-én 2 óra 17 perckor történt meg. Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint átadták a panaszosnak az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást is. Az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) bekezdések és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. § alapján jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót megkapta.

Az I. rendű panaszos elfogásának oka 2013. szeptember 1-én, 14 óra 10 perckor szűnt meg, ekkor őrizetbe vették és átkísérték az SMRFK K. fogdára.

5) Az elfogáshoz szóló jelentéshez csatolt panaszosi nyilatkozatban úgy nyilatkozott az I. rendű panaszos, hogy a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92. és 93. §§-ok alapján megkapta, a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel, kényszerítő eszköz alkalmazásával szemben panasszal él. Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban, a részére kiállított – az előállítás időtartamáról szóló – igazolást átvette. Az előállító egységben történő elhelyezésével kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) bekezdések és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást átvette. Az előállítása során élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett, ezért orvosi ellátásban sem részesült. A panaszos aláírásával hitelesítette a nyilatkozatot.

6) Az elfogás végrehajtását/ kényszerítő eszköz alkalmazását kivizsgáló parancsnoki vélemény szerint a panaszossal szemben fogantatosított, Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerinti igazoltatás, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti elfogás, valamint az Rtv. 48. § b), c), d) pontja szerinti bilincselés jog – és szakszerű volt, valamint megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, így arányos is volt.

7) Az I. rendű panaszos rendőrségi előállításának időtartamáról szóló igazolás szerint 2013. szeptember 1-én, 2 óra 20 perctől, 13 óra 13 percre állították elő, ekkor pedig őrizetbe vették, majd 14 óra 10 perckor átkísítették az SMRFK K. fogdára.

A panaszos nem kérte hozzátartozója/ képviselője kiértesítését, panasszal nem kívánt élni az előállítás és a rendőri intézkedés módjával szemben, valamint élelmezést sem kért.

8) Az I. rendű panaszos előállításának idejét 2013. szeptember 1-én 14 óra 20 percre hosszabbította meg a rendőrkapitány, tekintettel arra, hogy a szükséges eljárási cselekmények végrehajtására az előállítás nyolc órás időtartama nem volt elegendő, ezért az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján négy órával meghosszabbította azt a parancsnok.

A határozat indokolásában ismertetett tényállás megegyezik a panaszos elfogásáról szóló jelentésben ismertetekkel, így azt a Testület jelen pont alatt nem ismétli meg.

9) Az I. rendű panaszos őrizetbe vételét a Btk. 310. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és az (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő bántalmazással elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntette megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő eljárásban, a Be. 127. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Be. 126. § (2) bekezdésére rendelték el. A Be. 126. § (3) és (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel az I. rendű panaszos őrizetbe vételét 2013. szeptember 1-én, 2 óra 20 perc és 2013. szeptember 4-én, 2 óra között rendelték el.

A határozat indokolása szerint, a rendelkezésre álló adatok alapján az I. rendű panaszos 2013. szeptember 1-én 2 óra körüli időben a S. város, P. sétány keleti bejáratánál található étterem előtt szóváltásba keveredett K. I-vel, felé fejelő mozdulatot intézett, majd K. I. mellé lépő V. K-t egy alkalommal, ököllel, nagy erővel, arcon ütötte, akinek felrepedt a szája. Az I. rendű panaszos ezt követően a nyugati irányba távozott a helyszínről. A rendőr intézkedés alá vonta a panaszost, akit a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólították, hogy igazolja magát, aki ennek nem tett eleget. Ezután testi kényszert alkalmaztak a panaszossal szemben,

amelynek során egyik kezét kiszabadította, majd ezután szándékosan egy alkalommal ököllel arcon ütötte Sz. N. r.őrm-t. Ezután testi kényszert alkalmazva az intézkedő járőrök a földre vitték az I. rendű panaszost, aki ekkor fekvő testhelyzetben, szándékosan megrúgta a kezén a másik intézkedő rendőrt is (R. A. r.ftzls-t), amelynek következtében a rendőrnek nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket okozott. Így a cselekmény alkalmas két rendbeli, a Btk. 310. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és aszerint minősülő bántalmazással elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntetének megállapítására, amely egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető. Emellett a S. Rendőrkapitányság az I. rendű panaszossal szemben eljárást folytat a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétség megalapozott gyanúja miatt. Az I. rendű panaszost az elkövetett cselekmény helyszínének közelében elfogták és további intézkedések foganatosítása keretében előállították.

Az I. rendű panaszos, mint terhelt úgy nyilatkozott, hogy a határozatot vele szóban közölték, illetőleg egy példányt át is adtak a részére. A rendőrség, mint nyomozóhatóság a terhelt nyilatkozatára tekintettel értesítette a panaszos feleségét. A panaszos úgy nyilatkozott továbbá, hogy a rendőrség vele a hatósági őrizettel kapcsolatos egyéb intézkedéseit ismertette, azokkal kapcsolatban nincs panasza.

10) A rendőrség becsatolta az I. rendű panaszos ambuláns kezelőlapját, amely szerint a panaszos 2013. szeptember 1-én sérült meg a rendőri intézkedés során. A státusz szerint a panaszos homlokcsontján, bal oldalt ujjbegynyi bevérzés látható, a csuklókon pedig a kényszerítő eszköz (bilincs) által keletkezett körívselet alakú benyomat van.

A diagnózis szerint a panaszos többszörös, felületes sérüléseket, azaz testi sértést szenvedett el, amely az orvos véleménye szerint k. m. n. azaz külön meghatározás nélküli, vagyis az ismert orvosi kategóriákba besorolhatatlan.

11) A rendőrség mellékelte az előállított/ elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatót, amelyben arról tájékoztatják az I. rendű panaszost, hogy a S. Rendőrkapitányság az Rtv. 33. § alapján előállította, a 34. § alapján elővezette.

Az előállítás időtartama legfeljebb 8 óra lehet, amely egy alkalommal, 4 órával meghosszabbítható. Az elővezetés időtartama 12 óra lehet. Az időtartamot a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani. Az előállítással/ elővezetéssel szemben panasszal lehet élni, amelyet szóban, vagy írásban lehet előterjeszteni. A panasz benyújtásának az intézkedés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

A tájékoztató szerint a panaszosnak joga van ahhoz, hogy a fogva tartásról egy hozzátartozóját, vagy más személyt értesítsen, illetve az értesítésre a rendőri szervet felkérje, feltéve, hogy az értesítés nem veszélyezteti az intézkedés célját. Amennyiben a személyi szabadságában korlátozott személy fiatalkorú, vagy gondnokság alá helyezett a rendőrségnek haladéktalanul értesíteni kell a törvényes képviselőjét, vagy a gondnokát az Rtv. 18. § szerint. Az előállított/ elővezetett személynek joga van ahhoz, hogy ha megsérült, beteg, vagy balesetet szenvedett, vagy egyéb okból sürgős orvosi ellátást kérjen. Az előállító helyiségbe történő helyezése során az adminisztrációt végző rendőr részére jelezze, ha rendszeresen gyógyszert kell szednie, illetve azt, ha életmentő gyógyszert, vagy az orvos által felírt

segédeszközt kell magánál tartania (pl. inzulin, asztmapumpa, stb.). Joga van továbbá, hogy ivóvizet kérjen az őrségtől (amennyiben az előállító helyiségben nincs ivókút), élelmet kérjen az 5 órát meghaladó fogva tartása esetén, az őrségtől kikéredzkedjen a WC-re, amennyiben dohányzik az őrségtől kérje annak lehetővé tételét, és igazolást kérjen az előállítás időtartamáról.

A tájékoztató szerint a személyi szabadságában korlátozott személynek emellett kötelezettsége, hogy az előállító helyiség rendjét betartsa. Nem szabad hangoskodnia, dörömbölnie, vagy az épület rendjét más módon megzavarnia. Köteles az előállító helyiség tisztaságát megtartania, megőrizni annak állagát, nem szabad azt beszennyeznie, megrongálnia. Amennyiben a helyiséget beszennyezi vagy megrongálja ellene kártérítési, szabálysértési, vagy büntetőeljárást lehet kezdeményezni. Emellett végül pedig köteles tűrni, hogy a ruházatát átvizsgálják és a birtokában nem tartható tárgyakat elvegyék tőle.

12) A rendőrség megküldte a panaszos birtokában lévő tárgyról felvett jegyzőkönyvet, hiszen az előállítása és későbbi őrizetbe vétele során azokat elvették tőle, így azokról jegyzőkönyvet vettek fel. Tekintettel arra, hogy a panaszügy szempontjából a jegyzék tartalma nem releváns, így annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

13) Az I. rendű panaszos 2013. szeptember 1-én meg tett nyilatkozata szerint a rendőrség ismertette vele, hogy az előállítása során milyen jogai és kötelezettségei vannak valamint, hogy az előállítása ötödik óráját követően élelmet nem igényelt.

14) A rendőrség megküldte a fogvatartott tulajdonát képező, a fogva tartás során magánál tartott tárgyról felvett jegyzőkönyvet, amelyet a Testület tekintettel arra, hogy a panasz kivizsgálása szempontjából releváns információt nem tartalmaz jelen pont alatt nem ismertet.

15) Az I. rendű panaszos befogadásakor és átkísérésekor felvett orvosi vélemény szerint a panaszoson külsérelmi nyom látható, nem tetves, nem rühes, nem szenved fertőző betegségben, így erre tekintettel fogdában elhelyezhető. Elkülönítése nem indokolt és magának az átkísérésének nincs egészségügyi akadály.

16) A II. rendű panaszos elfogásának végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint 2013. szeptember 1-én, 2 óra 20 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint, mint személyi szabadságában korlátozott személyt átvizsgálták és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint, mint szándékos bűncselekmény elkövetése során tetten ért személyt elfogták. Az intézkedés során, vele szemben az Rtv. 47. § szerint testi kényszert, a 48. § b), c), d) pontok alapján pedig bilincset alkalmaztak. A bilincset 2013. szeptember 1-én, 2 óra 20 perctől 2 óra 45 percig a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint viselte a panaszos. A kényszerítő intézkedés és/vagy eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett.

Az előállítása során orvosi ellátása iránt intézkedtek, hiszen a panaszos fájjalta a bal vállát, mert álláspontja szerint az meghúzódott.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása részről a rendőr jelenti, hogy a fenti napon 2 óra 17 perckor az ügyeletvezető utasítására jelent meg a S. város, P. sétány keleti végénél, mert verekedésről érkezett bejelentés. A helyszínre érkezésekor már R. A. r.ftzls. és

Sz. N. r.őrm. a helyszínen volt és tájékozódta a történetekről. R. A. r.ftzls. tájékoztatta a kikerülő rendőrt, hogy két garázda személy a sétányon van és K. I. biztonsági őr meg tudja őket mutatni. A sétány közepe felé, kb. 80-100 métert haladtak, amikor R. A. r.ftzls. és Sz. N. r.őrm. intézkedés alá vonták az I. rendű panaszoszt, aki agresszívan viselkedett, végig ellenszegült a rendőri intézkedésnek, valamint Sz. N. r.őrm-t egy alkalommal, bal kézzel arcon ütötte. Az I. rendű panaszoszal szemben testi kényszer alkalmaztak és a földre vitték. Ezután a II. rendű panaszos hirtelen feltűnt a P. sétány közepénél, majd az I. rendű panaszos és a rendőrök irányába kezdett el futni. A rendőr ezt tapasztalva felugrott és a II. rendű panaszoszal szemben testi kényszer alkalmazott, amelynek során a rendőr a térdére esett, a II. rendű panaszos pedig a hátára. A II. rendű panaszos K. I. biztonsági őr segítségével átfordították a hasára, majd ezután megbilincseltek. Ezután a II. rendű panaszoszt a S.-i Rendőrkapitányságra állították elő további intézkedés megtétele céljából.

A II. rendű panaszos védelemhez való jogának gyakorlása kapcsán a szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2013. szeptember 1-én 2 óra 45 perckor megtörtént. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint kiadták a panaszosnak az előállítás idejéről szóló igazolást és az előállítás okáról szóló tájékoztatót. Az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) bekezdések és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. § alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót megkapta.

A II. rendű panaszoszt 2013. szeptember 1-én, 2 óra 45 perckor adták át a S.-i Rendőrkapitányság előállító helyiségébe.

A II. rendű panaszos elfogásának az oka 2013. szeptember 1-én, 10 óra 30 perckor szűnt meg, ekkor szabadon bocsátották.

17) A rendőrség megküldte a II. rendű panaszos nyilatkozatát, amelyben kijelentette, hogy a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92. és 93. §§-ok alapján megkapta. A vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel/ kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban 8 napon belül nyilatkozik. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban, a részére kiállított – az előállítás időtartamáról szóló – igazolást átvette. Az előállító egységben történő elhelyezésével kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) bekezdések, valamint a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. § alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást átvette. Továbbá úgy nyilatkozott, hogy élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, a sérülései a rendőri intézkedés során keletkeztek, ezért orvosi ellátásban részesült.

18) A II. rendű panaszos elfogása végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás alapján az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerinti igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti elfogása, az Rtv. 47. § szerinti testi kényszer alkalmazása, valamint az Rtv. 48. § b), c), d) pontok szerinti bilincselése jogszerű, szakszerű és arányos volt.

19) A II. rendű panaszos becsatolt ambuláns lapja szerint 2013. szeptember 1-én a rendőrség kért vizsgálatot, hiszen a panaszos elmondása szerint az intézkedés során sérült meg a bal

válla, a deltaizmok nyomás érzékenyek. Javasolt borogatás és Flector gél használata. A diagnózis szerint a váll és a felkar zúzódott testi erővel elkövetett testi sértés következtében.

20) A II. rendű panaszos előállításának időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszost 2013. szeptember 1-én, 2 óra 20 perctől 10 óra 30 percig állították elő, ekkor pedig szabadon bocsátották.

21) A rendőrség becsatolta az előállítás idejének a meghosszabbításáról szóló határozatot, amely szerint a panaszost 2013. szeptember 1-én, 2 óra 20 perckor állították elő, de a parancsnok az előállítás idejét négy órával 14 óra 20 percre meghosszabbította.

A határozat indokolása szerint a S. Rendőrkapitányság a II. rendű panaszos ellen eljárást indított, hiszen a panaszos 2013. szeptember 1-én S. város, P. sétányon található egyik étterem előtt V. K. és K. I. személyek vissza akarták a panaszost tartani - a garázda jellegű viselkedése miatt - a rendőrség kiérkezéséig, ő azonban a két férfivel elkezdett dulakodni. A dulakodás hevében a földre kerültek. Miközben a földön feküdtek a panaszos megfogta V. K. karját, azt elkezdte kifelé csavarni. aminek következtében eltört V. K. kisujja, így nyolc napon túl gyógyuló sérülése keletkezett. V. K-t a két panaszos bántalmazta, majd a helyszínről a nyugati irányba távoztak, de egy másik biztonsági őr követette a panaszosokat, így ismert volt a hollétük. A II. rendű panaszost a helyszínen intézkedés alá vonták, akit a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólítottak, hogy igazolja magát, amely felszólításnak nem tettek eleget. Ezt követően vele szemben testi kényszert alkalmaztak, amelynek során egyik kezét kiszabadította, majd ezután szándékosan egy alkalommal, ököllel arcon ütötte az intézkedő rendőrt. Ezután a testi kényszer alkalmazása mellett a földre vitték a panaszost, ekkor fekvő testhelyzetben megbilincseltek 2 óra 20 perctől.

Tekintettel arra, hogy a II. rendű panaszossal szemben a szükséges eljárási cselekmények végrehajtására az előállítás nyolc órás időtartama nem volt elegendő, ezért az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján az előállítása négy órával történő meghosszabbításáról határozott a kapitányságvezető.

22) A panaszos úgy nyilatkozott, hogy az előállítása során részére ismertették a jogait és kötelezettségeit, valamint nem igényelt élelmet az előállítás ötödik órájától.

23) A rendőrség csatolta a fogvatartott tulajdonát képező, a fogva tartása során magánál tartott tárgyakról felvett jegyzőkönyvet, amelyet a Testület nem ismertet, hiszen abban a panaszügy vizsgálata szempontjából releváns információ nincs.

24) A rendőrség mellékelte a panaszos, mint előállított személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatót, amely szó szerint megegyezik, jelen fejezet 12) pontjában leírtakkal, így azok megismétlésétől a Testület eltekint.

A II. rendű panaszos a tájékoztató aláírását követően, aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy átvett egy példányt a tájékoztatóból.

25) A rendőrség megküldte a II. rendű panaszos birtokában lévő letéti tárgyakról felvett jegyzéket, amelyet a Testület részletesen nem ismertet, hiszen a panasz kivizsgálása szempontjából érdemi információt nem tartalmaz.

26) A rendőrség megküldte az esetről, 2013. szeptember 1-én, D. K. r.tzls. által készített jelentést.

D. K. r.tzls. jelenti, hogy 2013. szeptember 1-én szolgálata teljesítése során, 2 óra 30 perckor jelent meg a P.sétány és a G. H. utca kereszteződésénél tanúkutatás céljából, mert a korábban a sétányon verekedés miatti intézkedő Mester 6551 és Mester 6552 nevű járőrök hivatalos személy elleni erőszakról tettek jelentést. A helyszínen tartózkodott K. I. és V. K. biztonsági őr, akiket szóban meghallgatott D. K. r.tzls. K. I. elmondta, hogy az este folyamán a FunBungee étterem teraszán beszélgetett az ismerőseivel, amikor felfigyelt egy 20 év körüli, ittas állapotban lévő férfire – az intézkedés során megállapították, hogy ez a II. rendű panaszos –, aki egy társasággal érkezett taxival a Sétányra, majd az ott parkoló személygépkocsik mellett vizelt, egy lány pedig hányt. K. I. rájuk szólt, hogy ne ott végezzék a dolgukat, mert az ő autója ott parkol és azt is beszennyezik és megkérte őket arra, hogy menjenek el onnan, menjenek be inkább a sétányra szórakozni. Ezután bementek a sétányra, de közben a férfi (II. rendű panaszos) visszafordult és odalépett hozzá, de ő megfogta a vállát és próbálta a sétányra irányítani, hogy „Menj be, szórakozz! Ne balhézz!” Eközben újabb csoport érkezett taxival, akik között volt egy idősebb, szintén ittas 40-50 év körüli férfi (I. rendű panaszos), aki a II. rendű panaszossal visszament hozzá, hogy számon kérje, miért szólt rá a fiúra. K. I. ekkor az I. rendű panaszosnak is elmondta, hogy nem kellene levizelni az autóját, amikor az I. rendű panaszos fenyegetően odalépett hozzá és agresszíven megkérdezte, hogy „Mi volt a bajod?” és megpróbálta megfejelni, amelyre K. I. számított, ezért elhúzta a fejét. Közben K. I. barátja (V. K.) odalépett, hogy megakadályozza a tettelegességet, erre az I. rendű panaszos ököllel arcon ütötte egy alkalommal, aki ettől hátra tántorodott. K. I. megpróbálta az I. rendű panaszost a helyszínen tartani, de akkor a II. rendű panaszos hátulról lefogta őt, akit V. K. megpróbált róla leszedni, amelynek következtében V. K. és a II. rendű panaszos a földre estek. I. rendű panaszos megpróbálta K. I-t megtámadni, de ekkor már többen is odamentek segíteni, akiket nem ismert K. I., ezért nem tudta pontosan megmondani, hogy kik voltak ők. K. I. elmondta, hogy a panaszosok társaságából is voltak ott lányok, akik közül valaki be is telefonált a rendőrségre. Ezután tettelegesség nem történt, a két férfi elment a sétány központja felé, közben még fenyegetőztek, hogy visszamennek. K. I. észlelte, hogy V. K. szája vérzik és a kezét fájlalja, ezért ő is betelefonált a rendőrségre. A hamarosan kiérkező járőrökkel a személyek után indult K. I., hogy megmutassa, hogy kik voltak az elkövetők. A Tequila büfé előtt észre vette K. I. a panaszosokat, majd az I. rendű panaszos is észrevette őket, aki támadólag feléjük indult. Ekkor a rendőrök K. I. és az I. rendű panaszos közé álltak, felszólították az I. rendű panaszost, hogy hagyja abba a cselekményét és igazolja magát. A panaszos nem tett eleget a rendőri felszólításnak és támadólag lépett fel a rendőrök ellen is. Trágár szavakat kezdett nekik kiabálni, hogy „Ki a k*rva anyád vagy te? Mit akarsz te itt?”. Az egyik rendőr ezután ismét felszólította, hogy igazolja magát, aminek nem tett eleget, ezért meg akarták bilincselni, így az egyik rendőr megfogta az I. rendű panaszos egyik kezét, amelyet a panaszos hirtelen elhúzott és a fiatalbbik rendőrt egyből ököllel, nagy erővel, arcon ütötte. Ezután a rendőrök levitték a férfit a földre, meg akarták bilincselni, majd közben a II. rendű panaszos hátulról az egyik rendőrt megfogta, aki megpróbálta leszedni a rendőrt az I. rendű panaszosról. Eközben a helyszínre érkezett még két rendőr, akik a II. rendű panaszost meg akarták bilincselni, amelynek a II. rendű panaszos ellenállt és közben meg is rúgta az egyik rendőrt. Csak ezután sikerült mindkét panaszost megbilincselni és előállítani.

Ezután a helyszínen szóban meghallgatta D. K. r.tzls. V. K-t, aki elmondta, hogy kb. 2 óra körül látta, ahogy 2 taxis kitett a sétány bejáratánál egy társaságot, kb. 12 főt. K. I. kocsija ott állt, és K. I. észrevette, hogy egy lány odament az autó jobb első kerekéhez és ott kezdett el hányni, valamint egy fiú (II. rendű panaszos) az autó jobb hátsó kerekét levizelte. Amikor K.

I. rájuk szólt, akkor befejezték és elindultak a sétányra. Később a II. rendű panaszos visszafordult, de ekkor K. I. elindult felé, mondta neki, hogy menjen vissza befelé. A II. rendű panaszos valamit visszaszólt, amikor megjelent I. rendű panaszos, aki számon kérte K. I-t, hogy mi volt a probléma. Ennek során I. rendű panaszos támadólag lépett fel, megpróbálta K. I-t lefejelni. K. I. az I. rendű panaszost is vissza akarta irányítani a sétány irányába, de amikor fejelni próbált az I. rendű panaszos, K. I. elhúzta a fejét, ekkor V. K. odalépett, hogy megakadályozza a tettelegességet, amire az I. rendű panaszos megütötte őt ököllel úgy, hogy közben rá se nézett. Az ütés következtében felrepedt az I. rendű panaszos szája. Ezután mindketten a helyszínen akarták tartani a panaszosokat, így V. K. lefogta a II. rendű panaszost, aki el akart futni, ezért mindketten elestek. A panaszos megfogta V. K. nadrágját, aki megpróbálta lefejelni arról a panaszos kezét, amikor a II. rendű panaszos hirtelen kicsavarta V. K. jobb kezét, így ennek következtében megsérült V. K. keze. A dulakodást követően a két férfi a sétány központja felé távozott, ők pedig hívták a rendőrséget. A rendőrök kiérkezése után ő nem ment be utánuk, magát a rendőri intézkedést ő elmondása szerint nem látta.

V. K. és K. I. rendőri kérdésre, amely arra vonatkozott, hogy a helyszínen maradt-e tanú azt válaszolták, hogy azt nem látták, mert a panaszosok társaságának többi tagja elment a sétányra szórakozni, részükről pedig ők ketten voltak. A helyszínen végzett tanúkutatás nem járt eredménnyel, ezért ezután V. K-t elszállította D. K. r.tzls. a városi kórházba a sérüléseinek ellátása céljából, ahol a röntgenfelvétel után elvégzett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy V. K. jobb kezén, a kisujj tőcsontja eltört és ajka belül felrepedt.

A sérültet ezután bekísérte a rendőrkapitányság épületébe, majd ügyeleti küldés teljesítése miatt a további tanúkutatást D. K. r.tzls. nem tudta végrehajtani. Elmondása alapján az intézkedésben részt vett még P. Z. rendőr is.

27) Az esetről D. P. r. törm. is megtette a jelentését.

2013. szeptember 1-én, 2 óra 17 perckor az ügyeletvezető utasítására jelent meg az intézkedés helyszínén, mert K. I., az érintett területen tevékenykedő vagyonőrök vezetője bejelentést tett verekedésről.

D. P. r. törm. kiérkezése előtt 15-20 másodperccel érkezett a helyszínre R. A. r.ftzls. és Sz. N. r.őrm., akik felvették a kapcsolatot K. I-vel, aki elmondta, hogy két személy egy autóra vizelt, ekkor felszólította, hogy hagyja abba, erre a két személy agresszívvé vált és az intézkedő biztonsági őrt bántalmazták, amely során K. I vélhetően 8 napon belül, V. K. pedig vélhetően 8 napon túli kéz – és arcsérüléseket szenvedett. K. I. elmondta, hogy a személyek elindultak a Petőfi sétány közepe felé, akiket egy őr folyamatosan követett.

A kiérkezése után R. A. r.ftzls. elmondta, hogy felvette a kapcsolatot K. I-vel, aki elmondta, hogy két férfi egy ott parkoló személygépkocsira vizelt, amikor ezt észlelték, felszólították, hogy hagyják abba. Erre a két személy agresszívvé vált és őt, valamint társát bántalmazták. K. I. vélhetően 8 napon belül, V. K. biztonsági őre pedig vélhetően 8 napon túli kéz – és arcsérüléseket szenvedett. K. I. az elkövetőkről személyleírást adott és a vagyonőrök segítségével a P. sétányon folyamatosan figyelemmel kísérték a mozgásukat.

Ezután kezdte meg a személyek felkutatását D. P. r. törm. K. I.-vel. A személyleírásnak megfelelő két férfi közül az egyiket 2 óra 20 perckor vonta intézkedés alá R. A. r.ftzls. és Sz. N. r.törm. R. A. jól hallhatóan a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólította a személyt, hogy igazolja magát, amely felszólításnak nem tett eleget, csak kiabálni kezdett, továbbá trágár szavakkal illette a rendőröket. Ezután a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával R. A. r.ftzls. ismételten felszólította arra, hogy igazolja magát, és amennyiben ennek a rendőri felszólításnak nem tesz eleget, akkor testi kényszert és bilincset fog alkalmazni vele szemben, valamint előállítja a S. Rendőrkapitányságra. Tekintettel arra, hogy ezen felszólításnak sem tett eleget az I. rendű panaszos, vele szemben a rendőrök testi kényszert alkalmaztak, amelynek során a földre vitték őt. Eközben D. P. r. törm. biztosította a testi kényszert alkalmazó kollégáit az eshetőleges támadás elhárítása illetve megelőzése érdekében.

Pár másodperccel a földre vitelt követően valaki azt kiabálta, hogy „jön a fiú”. Ezt hallván D. P. r. törm. látta, hogy egy fiatal férfi (II. rendű panaszos) az ott lévő tömegből kiugrik és 2-3 méterről, a sétány közepe felől elkezdett a rendőrök felé futni. Ezt tapasztalva T. A. r.törm. felugrott és a férfit testi kényszer segítségével a földre vitte. Eközben D. P. r. törm. az előzőleg intézkedés alá vont I. rendű panaszos földön tartásában és bilincselésében segített. A panaszosok megbilincselését követően pedig a II. rendű panaszost sérülésmentesen előállította a S. Rendőrkapitányságra.

D. P. meg kívánja jegyezni, hogy amikor a II. rendű panaszos feljük közeledett nagy sebességgel, támadó szándéka, illetve az intézkedés akadályozásának a szándéka egyértelmű volt a magatartásából, ezért bármiféle felszólítás, amely a cselekmény abbahagyására irányul, illetve testi kényszerre való figyelmeztetés késleltette volna az intézkedést, így az akár veszéllyel is járhatott volna.

28) R. A. r.ftzls. 2013. szeptember 1-én megtett jelentése szerint 2013. augusztus 31-én, 19 órától 2013. szeptember 1-én, 7 óráig látott el gépkocsizó járőrszolgálatot S. város területén Sz. N. r. őrmesterrel. Elmondta, hogy a szolgálatának hetedik órájában az ügyeletvezető utasítására jelent meg a P. sétány keleti oldalán, mert onnan verekedésről tettek bejelentést. A helyszínre 2 óra 17 perckor érkezett ki, ahol K. I. biztonsági őr fogadta, aki elmondta, hogy két személlyel szemben kezdeményeztek intézkedést, akik az ott parkoló autóknál köztisztasági szabálysértést követtek el. A helyszínre érkezett meg segítségként T. A. r. törzsőrmester és D. P. r. őrmester. A biztonsági szolgálat K. I. vezetésével a személyeket figyelmeztetni kívánta, de azok az intézkedésre agresszíven reagáltak és előzetes figyelmeztetés nélkül őt és az egyik beosztottját bántalmazták. K. I. elmondta a rendőrnek, hogy ő vélhetőleg nyolc napon belül gyógyuló, míg V. K. biztonsági őr nyolc napon túl gyógyuló arc – és kézsérülést szenvedett. Rendőri kérdésre K. I. azt válaszolta, hogy az elkövetők a helyszínről nyugati irányba távoztak, de a jelenlegi tartózkodási helyüket tudják, mivel egy másik kollégája követi őket. Az egyik elkövető egy idősebb (40 év körüli) férfi, aki kb. 170 centiméter magas, kopasz, farmernadrágot és farmerkabátot viselt, a másik elkövető pedig egy fiatal 20-25 év körüli, kb. 170 centiméter magas, rövid hajú, narancsszínű hosszú ujjú felsőt viselő férfi. (Azaz a két panaszos.) Ezután K. I. útmutatása alapján a P. sétány nyugati irányába indult el R. A. r.ftzls. és kb. 80 métert haladt, amikor 2 óra 20 perckor rámutatott az egyik elkövetőre (panaszosra). Amikor a panaszos észrevette a biztonsági ört nagyon agresszív magatartást tanúsított és kiabálva elindult K. I. felé. Ekkor R. A. r.ftzls. a két fél közé állt és K. I.-t hátrébb tolta, majd a panaszost a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólította személyazonosságának igazolására, amelynek nem tett eleget,

annyit reagált, hogy „Ki a f*szom vagy Te? Nem igazolom magam!”. Majd trágár szavakat kiabált K. I. biztonsági őr felé. Ezután R. A. r.ftzls. ismét felszólította a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy igazolja magát, ellenkező esetben előállítja őt a S. Rendőrkapitányságra. Ekkor az I. rendű panaszos ismételtén megtagadta az igazoltatást, ezért előzetesen figyelmeztette, amennyiben nem veti alá magát az intézkedésnek vele szemben kényszerítő eszközt (testi kényszer és bilincs) fog alkalmazni. Mivel az I. rendű panaszos nem tett eleget a felszólításnak, vele szemben a rendőr testi kényszert kezdett alkalmazni úgy, hogy a járőrtársa (Sz. N. r. őrmester) tőle balra helyezkedett el két, két és fél méterre és az intézkedés alá vont I. rendű panaszosztól kb. másfél méterre. R. A. r.ftzls. az I. rendű panaszosztól kb. két méterre helyezkedett el úgy, hogy fenntartsa a biztonsági háromszöget. Ekkor Sz. N. r. őrmester az I. rendű panaszos jobb csuklóját hirtelen megfogta és a tanult önvédelmi fogást alkalmazva vele szemben testi kényszert alkalmazott, amely fogásból az I. rendű panaszos a karját kirántotta és hirtelen bal kézzel, egy alkalommal arcon ütötte Sz. N. rendőrt. Az ütés elől Sz. N. r. őrmester megpróbált kitérni, de a kis távolság, valamint a hirtelen mozdulat miatt nem sikerült neki. R. A. r.ftzls. azt is elmondta, hogy nem tudta megakadályozni az ütest, mivel még fél méter távolságra volt az I. rendű panaszosztól. Ezután Sz. N. r. őrmester ismét megfogta az I. rendű panaszos jobb csuklóját, T. A. r. törzsőrmester hátulról a ruházatánál fogta, míg R. A. r.ftzls. a bal kezét fogta meg és testi erővel a földre vitték. Ezalatt az I. rendű panaszos aktívan ellenállt, végtagjait rángatta és izmait megfeszítette azért, hogy a rendőrök ne tudják a bilincselést végrehajtani. Ezután a rendőrök karfeszítést alkalmazva hátrafeszítették a panaszos kezeit és megbilincseltek. Az I. rendű panaszos bilincselése során végig megpróbált a fogásból kiszabadulni, ennek érdekében továbbra is megpróbálta a karjait kiszabadítani, illetve a lábával több alkalommal a rendőrök felé rúgott. Az egyik rúgás – amikor a bal kezére a bilincset rátették – eltalálta R. A. r.ftzls. hüvelykujját, amelynek következtében letört a körme és bevérzett. Ezután az I. rendű panaszos másik kezére is rátette a bilincset, majd előzetes ruházatátvizsgálást hajtott végre, amely csak a hátra helyzetben bilincselte kéz területére terjedt ki, mivel a sétány nem volt intézkedéstaktikailag biztonságos, ezért az alapos ruházatátvizsgálást az előállítást követően az előállító helyiségben akarták végrehajtani. Ezután az I. rendű panaszoszt beültették a szolgálati gépjárműbe, majd előállították a S. Rendőrkapitányság előállító helyiségébe. A beszállítás során az I. rendű panaszos továbbra is agresszív magatartást tanúsított, trágár szavakkal illetve a rendőröket („K*csög f*s-szopó rendőrök! A k*rva anyátokat! Kirúgatlak benneteket! Holnaptól nem lesztek rendőrök! Bunkó parasztok vagytok!”) Az előállító helyiségben történő elhelyezését követően is folytatta az agresszív magatartást, folyamatosan kiabált, majd a rendőr kollégákat „Mocskos zsidók!” kifejezésekkel, R. A. r.ftzls-t pedig „Nézd már egy cigány rendőr!” jelzőkkel illetve. Több alkalommal kiabálta, hogy kirúgatja a rendőröket, mivel már több rendőrt kirúgatott a múltban, ennek kapcsán a „Nem tudjátok, hogy kivel álltok szemben!” kijelentést tette.

Az I. rendű panasossal történt intézkedés alatt az egyik szórakozóhelyről kifutott egy másik személy (fiatal, az adott időben lévő fényviszonyok szerint narancsszínű pólót viselő személy), aki az I. rendű panaszos hozzátartozója (II. rendű panaszos), aki kiabálva a rendőrök és az I. rendű panaszos irányába futott kiabálva („Engedjétek el az apámat!”) azzal a céllal, hogy az intézkedés alá vont I. rendű panaszoszt kiszabadítsa. Ezt észlelve T. A. r. törzsőrmester és D. P. r. őrmester a II. rendű panasossal szemben testi kényszert alkalmazott, majd őt a földre fektették és bilincselési testhelyzetben hátrafeszítették a karjait és azokat ebben a helyzetben megbilincseltek. Ezután K. I. biztonsági őr tájékoztatta a rendőröket, hogy a II. rendű panaszos volt a másik elkövető I. rendű panaszos mellett. Így ők ketten tanúsítottak garázda magatartást a sétány végén, így emiatt a rendőrök elfogásukat követően előállították a két panaszoszt a S. Rendőrkapitányságra.

29) R. A. 2013. szeptember 1-én egy kiegészítő jelentést is tett, amelyben elmondta, hogy a 2013. szeptember 1-én a szolgálata teljesítése közben, az ügyeletvezető utasítására jelent meg a sétányon 2 óra 17 perckor. A sétányon a napszaknak megfelelően a közvilágítás jól működött és a látási viszonyok az éjszakának megfelelően jók voltak. A helyszín közvetlen közelében kb. 50-60 fő tartózkodott az intézkedés időpontjában, így a hivatalos személy elleni bűncselekmény elkövetésének több szemtanúja is volt, de a cselekmény súlya és a helyszín nem volt intézkedéstaktikailag biztonságos, így a két elkövető (panaszosok) előállítását végre kellett hajtani, így a rendőr tanúkutatót nem tudott elvégezni. Álláspontja szerint a két panaszos által elkövetett cselekmény a rendőrség presztízsét erősen rombolja, hiszen a bűncselekményt nagy nyilvánosság előtt követték el.

30) Sz. N. r.őrm. 2013. szeptember 1-én tette meg az intézkedésről a jelentését, amelyben elmondta, hogy R. A. r.ftzls-sel teljesített járőrszolgálatot 2013. augusztus 31-én, 19 órától szeptember 1-én 7 óráig.

Tekintettel arra, hogy a rendőr által megtett jelentés szinte szó szerint megegyezik R. A.r.ftzls. által jelentettekkel, így azokat a Testület jelen pont alatt nem ismétli meg.

31) T. A. r.törm. 2013. szeptember 1-én tette meg jelentését, amely szerint szolgálata teljesítése során szeptember 1-én, 2 óra 17 perckor az ügyeletvezető utasította, hogy jelenjen meg a S. város P. sétány keleti végénél, mert K. I. a területen tevékenykedő vagyonőrök vezetője verekedésről tett bejelentést. Tekintettel arra, hogy a rendőri jelentés részben egyezik az előző pontokban ismertetett jelentésekben meghatározott történeti tényállásokkal, így a Testület csak az új, érdemi információkat közli jelen pont alatt.

T. A. r.törm. kiérkezése előtt érkezett a helyszínre R. A. r.ftzls. és Sz. N. r.őrm., akik felvették a kapcsolatot a bejelentővel (K. I.) és részletesen meghallgatták az eseményekről. T. A. rendőr az I. rendű panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincselése közben a panaszos háta mögött helyezkedett el. Amikor a panaszos kiszabadította magát a rendőri fogásból, akkor ismételten megpróbáltak vele szemben testi kényszert alkalmazni, ekkor már T. A. r.törm. is segédkezett. Ennek keretében hátulról megfogta a panaszos bal karját a bal kezével és a jobb kezével a panaszos bal vállát, majd előre tolva kibillentette az egyensúlyából és így vitték földre, ahol fekvőtesthelyzetben bilincselték meg. Eközben valaki azt kiabálta, hogy „jön a fiú”, így ezt hallván T. A. r.törm. felnézett és látta, hogy egy fiatal narancssárga pólós fiú a tömegből kiugrik és 2-3 méter távolságból a Sétány közepe felől elkezd a rendőrök irányába futni. Ezt tapasztalva T. A. r.törm. felugrott és a férfivel szemben testi kényszert alkalmazott. A férfi (II. rendű panaszos) ellenállt és testtel tolt el a rendőrt, amelynek következtében a rendőr térdelő helyzetben érkezett a földre, míg a II. rendű panaszos hátraesett, így a földre szorították. Ezt látván K. I. vagyonőr odalépett és a segítségével a II. rendű panaszost a hasára fektették, majd a kezeit T. A. r.törm. hátra helyzetben megbilincseltek. A II. rendű panaszost sérülésmentesen állították elő a S. Rendőrkapitányságra.

T. A. r.törm. jelentése végén megkívánta jegyezni, hogy amikor a II. rendű panaszos a rendőrök felé nagy sebességgel közeledett, akkor a támadó szándéka és az intézkedés akadályozására irányuló szándéka egyértelmű volt, ebből kifolyólag bármiféle, a cselekménye abbahagyására irányuló felszólítás, illetve testi kényszer alkalmazására vonatkozó figyelmeztetés késedelemmel, veszéllyel járt volna az adott helyzetben.

32) Az S. Rendőrkapitányság vezetője 2013. szeptember 2-án készítette el értékelő jelentését a hivatalos személy elleni erőszak parancsnoki kivizsgálásról, amely tulajdonképpen az előző pontokban tartalmazott érdemi információkat rendszeresíti, így jelen dokumentumot a Testület nem ismerteti.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszosok kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy kiterjed-e a panasz valamennyi részére a hatásköre.

A panaszosok sérelmezték beadványukban, hogy a rendőrök nem hallgatták meg az őket értesítő fiatal hölgyet, sőt ezt a személyt még fel sem kutatták. Ahelyett, hogy a helyszínen tartózkodó tanúkat felkutatták volna pusztán a biztonsági örökkel léptek közvetlen kapcsolatba, őket kérdezték meg az elkövetett eseményről, így egyoldalúan intézkedtek a panaszosokkal szemben, ahelyett hogy az öröket vitték volna el a helyszínről helyettük, mert ők kezdték a konfliktust. A panaszosok sérelmezik továbbá azt, hogy őket elfogták és előállították, velük szemben a rendőrök felhatalmazáson túli erőszakot alkalmaztak. Egyikőjük feljelentését nem vették fel, valamint nem megfelelően tájékoztatták őket a panaszjogukról.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §§-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

A Testület atekintetben, hogy az egyik panaszos feljelentését nem vette fel a rendőrség az alábbiak szerint határozott.

A feljelentés fogalmának alapjául a Testület – törvényi meghatározás hiányában – a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Nyor.) vonatkozó rendelkezését vette.

A Nyor. 100. §-a szerint a feljelentésnek minősül minden olyan, formához nem kötött – a büntetőeljárás megindítására vagy lefolytatására jogosult szerv vagy más hatóság, illetve a bíróság tudomására hozott – közlés, amely meghatározott vagy ismeretlen személy által elkövetett bűncselekmény gyanújára utaló tényállítást, illetve adatot tartalmaz.

Így tehát a panaszos büntetőeljárás körébe tartozó mulasztást sérelmezett, amelynek megítélésére a Testületnek – fő szabály szerint – nincs hatásköre. A rendőrség büntetőeljárás tevékenységét a Testület – az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján – csak olyan esetekben vizsgálja, amikor a panaszosnak a Be. alapján speciális jogorvoslat nem áll a rendelkezésére.

A Testület ezen hatásköri kérdés értelmezésénél figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének fentebb ismertetett tájékoztató levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba nem foglalt döntésével, intézkedésével szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. Ezért a legfőbb ügyész helyettese úgy véli, hogy a Be. 196. §-ában foglalt panasz a Be.-ben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása – így pl. a feljelentés felvételének elmulasztása – miatti jogsérelem esetén előterjeszhető.

Tekintettel arra, hogy jelen esetben a fentiek szerint a sérelmezett mulasztással szemben a panaszos a büntetőeljárásra vonatkozó szabályok szerint jogorvoslattal élhet, illetve élhetett volna, a Testület eljárásának nincs helye, így ezen kifogás kapcsán a Testület hatáskörének a hiányát állapította meg.

Ugyanakkor a Testület vizsgálhatja a rendőrök intézkedési kötelezettségét, a panaszosok elfogását és előállítását és azt, hogy a rendőrök valóban felhatalmazáson túli erőszakot alkalmaztak-e, a rendőri intézkedés részrehajló voltát, valamint a panaszjogra vonatkozó tájékoztatást.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosoknak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében meghatározott emberi méltósághoz való jogát és az abból levezethető testi integritáshoz való jogát, a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület az először azt vizsgálta meg az eljárásban, hogy keletkezett-e a rendőröknek intézkedési kötelezettsége a panaszosokkal szemben.

A panaszosok beadványukban elmondták, hogy tudomásuk szerint a kialakult verekedés hatására a társaságukhoz tartozó egyik nő értesítette mobiltelefonon keresztül a rendőröket. Emellett azt is állították, hogy tudomásuk szerint az egyik rendőr is kihívta a rendőröket a helyszínre.

A rendőrség által megküldött dokumentumok mindegyike azt tartalmazza, hogy a rendőrséget a biztonsági szolgálat vezetője K. I. értesítette telefonon keresztül, bejelentésében pedig egy verekedésről számolt be.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

Ahhoz, hogy a Testület az intézkedés megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e bűncselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja.

A kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik – nem végeznél a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a

A Testület tehát azt vizsgálta meg, hogy a telefonon bejelentés felvethette-e a rendőri intézkedéshez szükséges bűncselekmény elkövetésének a gyanúját a panaszosokkal szemben.

Ugyan a telefonos bejelentésben csak annyit közölt K. I. a rendőrséggel, hogy verekedés történt mégis ez az információ több Btk-beli tényállás elkövetésének a gyanúját vethette fel. A verekedés maga elsősorban a garázdaság bűncselekmény elkövetésének a gyanúját vetette fel. A Btk. 339. § (1) bekezdés szerint aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást, riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg garázdaság vétségét követi el.

Emellett felmerülhetett a testi sértés bűncselekmény elkövetése. A Btk. 164. § szerint:

- „(1) Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.
 (2) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon belül gyógyul, az elkövető könnyű testi sértés vétsége miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
 (3) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
 (4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a könnyű testi sértést
 a) aljas indokból vagy célból,
 b) védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére, illetve
 c) a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követik el.
 (5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a könnyű testi sértés maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségromlást okoz.
 (6) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a súlyos testi sértést
 a) aljas indokból vagy célból,
 b) védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére,
 c) a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére,
 d) maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségromlást okozva,
 e) különös kegyetlenséggel követik el.
 (7) Aki a (3) vagy (6) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
 (8) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a testi sértés életveszélyt vagy halált okoz.”

Annak ellenére, hogy a panaszosok és a rendőrség álláspontja eltér tekintetben, hogy ki értesítette a rendőrséget, mégis az tény, hogy verekedésről érkezett bejelentés a rendőrségre, amely felvetette bűncselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúját, amely a rendőri intézkedéshez szükséges, így erre tekintettel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszosok sérelmezték, hogy a rendőrök részrehajlóan intézkedtek velük szemben, hiszen nem kutatták fel a bejelentőt, valamint a helyszínen csupán a biztonsági őrök által elmondottakra figyelemmel intézkedtek a panaszosokkal szemben, egyéb személyt nem hallgattak meg az ügyben. Sőt a panaszosok elmondása szerint az egyik biztonsági őr ismert is az egyik rendőrt, akit keresztnevéen szólított meg.

A rendőrség szerint a helyszínre kiérkezve részletesen meghallgatták a bejelentőt (K. I-t), aki a bejelentést tette a rendőrségre. Ő elmondta, hogy a II. rendű panaszost felszólítva, hogy hagyja abba a köztisztaság elleni bűncselekményt szóváltásba keveredtek, majd a kedélyek

lecsillapodását követően az édesapja (I. rendű panaszos) kérdőre vonta a biztonsági őrt, majd megütötte őt. Ezután egy másik biztonsági őr a kollégája segítségére kelt, és dulakodás alakult ki a vagyonőrök és a panaszosok között. Ezután értesítette a rendőrséget a bejelentő, személyesen részletes személyleírást adott, és megmutatta, hogy merre távoztak a helyszínről a panaszosok.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése tartalmazza a részrehajlásmentes rendőri intézkedés alapvető követelményét, így eszerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – bármely okból – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület gyakorlata szerint a részrehajló rendőri intézkedés két értelmet takar; az egyik szerint részrehajlónak minősül a rendőri intézkedés, amikor a panaszost a rendőri intézkedés során azért éri hátrány, mert a panaszossal szembenálló felet előtérbe helyezi a rendőr azért, mert valamilyen kapcsolat (rokon, baráti, ismeretségi) áll fent közöttük. (A másik szerint pedig ezen eset hiánya esetén, amikor a rendőrök nem tesznek eleget azon kötelezettségüknek, hogy a kiérkezésüket követően a helyszínen történeteket objektíven felderítsék.) Jelen esetben a panaszosok arra hivatkoznak, hogy az egyik biztonsági őr az egyik rendőrt keresztnévén (Attila) szólította meg, amely kijelentést a rendőrség érdemben nem cáfolta meg. A panaszos állítása szerint ez az ismeretségi viszony alapozhatta meg azt, hogy a rendőrök, amikor kiérkeztek a helyszínre nem tárták fel a tényállást objektíven, azaz nem hallgatták meg a bejelentő hölgyet és a panaszosok állítását alátámasztó, velük egy társaságban lévő személyeket, ezáltal pedig csak az egyik fél (biztonsági őrök) által elmondottakat vették figyelembe az intézkedés során.

A panaszosi és a rendőri tényelődások alapján rekonstruálható, hogy a rendőrök telefonos bejelentés hatására jelentek meg a helyszínen, meghallgatták a bejelentőt, majd a bejelentő által adott személyleírás alapján intézkedtek a vagyonőr által megjelölt két személy felderítése érdekében. Ezen személyek egyike (I. rendű panaszos) nemcsak a verekezésben vett részt, hanem ő is ütött először (amelyet az egyik tanú is elmondott a meghallgatása során), a másik személy pedig köztisztasági szabálysértést is elkövetett. A rendőrök először az I. rendű panaszost találták meg, akit igazoltatni akartak, de annak ellenállt, többszöri rendőri felszólítás ellenére sem igazolta magát, így vele szemben először testi kényszert alkalmaztak, amelynek ellenállt, sőt folyamatosan aktívan ellenszegült a rendőri intézkedésnek, amely során az egyik rendőrt meg is ütötte, ezután bilincselte meg. Az I. rendű panaszos által tanúsított magatartást a hivatalos személy elleni erőszak Btk-beli tényállásának elkövetését vetette fel, amely magával vonzotta a panaszos elfogásának és előállításának szükségszerűségét további eljárási cselekmény elvégzése érdekében. A II. rendű panaszos pedig ezt látva az I. rendű panaszos és a rendőrök felé futott, majd az egyik rendőrrel összeütközve igyekezett „kiszabadítani” az I. rendű panaszost. Eközben azt kiabálta – a rendőrök elmondása szerint – hogy „Engedjétek el az apámat!”.

Ezek szerint a rendőrök azért nem végeztek el tanúkatatást a helyszínen, hiszen az I. rendű panaszos magatartásával megvalósította a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményét, amely automatikusan magával vonzotta az elfogását és előállítását (erre a jogalapot az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja teremthette meg) és további cselekmények elvégzését. A rendőri jelentések egyike azt is tartalmazza, hogy az intézkedéstaktikai körülmények nem voltak a legbiztonságosabbak, így erre tekintettel indokoltá vált az I. és II. rendű panaszos kiemelése

az elkövetés helyszínéről, tekintettel arra, hogy ott az elkövetés pillanatában 50-60 fő is tartózkodott.

Így erre tekintettel a további rendőri intézkedés és azok módját a helyszínen tapasztalt, a panaszosok által kifejtett cselekmények teremtették meg. A rendőri jelentésekből az is kiderül, hogy a panaszosok kapitányságra történő előállítását követően a rendőrök ugyan fogatosítottak tanúkat, de az álláspontjuk szerint eredményre nem vezettek. Sőt a panaszosok csatolták beadványukhoz az általuk megjelölt, a baráti társaságukhoz tartozó tanúk meghallgatásáról készített jegyzőkönyveket, így kiderült a becsatolt dokumentumokból, hogy a panaszosokkal szemben megindított büntetőeljárásban hallgattak meg olyan tanúkat, akik jelen voltak az intézkedéskor és azután érdemben nyilatkozatot is tettek.

Erre figyelemmel a rendőrség tulajdonképpen magának is ellentmondott azzal, hogy meghatározta, hogy hány személy tartózkodott az intézkedéskor a helyszínen, így módjukban állt volna meghallgatni a kérdéses cselekmény elkövetésekor jelenlévőket, hiszen azt valószínűleg többen nyomon követhették. A panaszosok társaságában lévő hölgyeket mindenféleképpen meg kellett volna hallgatni, hiszen ők saját maguktól is oda mentek a rendőrökhöz, hogy beszámoljanak arról, hogy ők mit láttak, mi történt. Az egyik hölgy hangsúlyozta is, hogy ő is tett bejelentést a rendőrségre, de ezzel a kijelentésével a rendőrség érdemben nem foglalkozott.

A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Testület álláspontja az, hogy a rendőrök csupán a biztonsági őrök előadására alapozva cselekedtek a helyszínen, hiszen ha még az intézkedés biztonságos fogatosításának voltát veszélyeztette az, hogy sokan tartózkodnak a helyszínen, miután a panaszosokat elfogták és beültették a szolgálati gépjárműbe, azután lehetősége lett volna a rendőrségnek más személyeket is meghallgatni, de ezt a rendőrség elmulasztotta végrehajtani.

Így erre tekintettel a Testület álláspontja szerint a rendőrök részrehajlóan intézkedtek, így sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

4) A Testület ezt követően a panaszosok előállítását vizsgálta meg.

a) Az előállítás jogalapja kapcsán a Testület az alábbiak szerint határozott.

A Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumok szerint mindkét panaszos előállítására a rendőrök kikerzését követően történtek alapján került sor. Ennek kapcsán az I. rendű panaszos többszöri rendőri felszólítás ellenére nem igazolta magát, majd amikor a rendőrök a kiabáló, aktívan ellenszegülő panaszost utoljára felszólították személyazonosságának az igazolására szitkozódó szavak mellett kifejezte azt, hogy nem fogja magát igazolni, így a rendőrök a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólították arra, hogy vele szemben testi kényszert fognak alkalmazni. A panaszos végig aktívan ellenszegült a rendőri kényszerítő eszköz alkalmazásának, testi erővel, teste izmainak a megfeszítésével igyekezett kivonni magát a rendőrök fogásából, amely sikerült neki és az egyik rendőrt egyszer arcon ütötte. Ezután bilincseltek meg. Az eseményeket látva a II. rendű panaszos az I. rendű panaszoshoz és a rendőrökhöz futott, nagy sebességgel és végig kiabált a rendőrök irányába, hogy „Engedjétek el az apámat!”. A II. rendű panaszos megállítását követően a földre került, megbilincseltek, amely során végig rúgkapált a panaszos, így az egyik rendőrt megrúgta, így annak az egyik körme letört és bevérzett a körömágya. A rendőrség álláspontja szerint mindkét panaszos magatartása alkalmas volt a Btk. 310. § (1) bekezdésben büntetni rendelt

hivatalos személy elleni erőszak megvalósítására, így erre tekintettel az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján elfogták a panaszosokat és előállították őket a Siófoki Rendőrkapitányságra.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendőr további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Jelen rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, egyrészt arról kell állást foglalnia, hogy felmerülhetett-e a panaszosokkal szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja, másrészt arról, hogy amennyiben igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszosok részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszosok elkövették-e a bűncselekményt avagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszosokkal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

Jelen ügygel kapcsolatban a Testület arra a következtetésre jutott, hogy amikor az I. rendű panaszos nem akarta magát igazolni és ellenszegült a testi kényszer alkalmazásának, akkor egy alkalommal, ököllel, arcon ütötte a rendőrt. Jelen magatartás alkalmas a Btk. 310. § (1) bekezdésébe ütköző hivatalos személy elleni magatartás megvalósítására. A Btk. hivatkozott szakaszának c) pontja tartalmazza, hogy bűncselekményt követ el az, aki hivatalos személyt az eljárása alatt, vagy amiatt bántalmaz. Tekintettel arra, hogy az I. rendű panaszos a vele szemben eljárás alatt, és/vagy amiatt bántalmazta a rendőrt a menekülése érdekében, így a Testület megítélése szerint ez a magatartás alkalmas volt a hivatkozott bűncselekmény realizálásra. A II. rendű panaszos pedig ahogy meglátta, hogy a rendőrök intézkedés alá vonták az édesapját (I. rendű panaszost) akkor kezdett el nagy erővel, nagy sebességgel feléjük futni és közben kiabálta, hogy „Engedjétek el az apámat!”, és apjának a „kiszabadítására” kelt. Amikor pedig a rendőrök vele szemben intézkedtek (t. i. megállították a futásában), és testi erő alkalmazásával a földre vitték, majd megbilincseltek a panaszos megrúgta az egyik rendőrt, akinek a kezét érte a rúgás, aminek következtében letört az egyik körme és bevérzett a körömágya. Tekintettel arra, hogy a rendőri intézkedés során került sor jelen eseményre, így a Testület megítélése szerint ez a magatartás is felvethette a Btk. 310. § (1) bekezdésébe ütköző bűncselekmény elkövetésének a gyanúját.

Így a fentebb meghatározottakra tekintettel a Testület igenlő választ adott arra a kérdésre, hogy a panaszosokkal szemben felmerülhetett olyan bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, amely indokoltá tette velük szemben az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározottakat.

Ezután a Testületnek azt kellett megvizsgálnia és abban kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásához szükséges második, konjunktív elem (t. i. tettenérés) megvalósult-e.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Jelen ügyben az előállítás okaként meghatározott bűncselekmény elkövetése a rendőrök eljárása alatt történt meg, így annak elszenvedői a rendőrök voltak. Egyiküket az I. rendű panaszos egy alkalommal arcon ütötte, másikat pedig a II. rendű panaszos rúgta meg, amelynek következtében letört a körme és bevérzett a körömágya.

A fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja megteremtette a jogalapot a panaszosok előállításához, így nem sérült a panaszosok személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás jogossága kapcsán.

b) Ezt követően a Testület a panaszosok előállításának időtartamát vizsgálta meg.

i) Az I. rendű panaszos vonatkozásában, tekintettel arra, hogy a panaszost őrizetbe vették, a Testület nem vizsgálta az előállítás időtartamának arányosságát a szabálysértési őrizetbe vételre figyelemmel.

ii) A II. rendű panaszost az I. rendű panaszossal egy időben (azaz 2 óra 20 perckor fogták el) és szintén egy időben (2 óra 45 perckor) állították elő a S. Rendőrkapitányság előállító helyiségébe. A panaszos előállításának idejét a parancsnok 14 óra 20 percig meghosszabbította, de a meghosszabbításról rendelkező határozat indokolása az I. rendű panaszosnál meghatározott tényállást és nem a II. rendű panaszosra specifikált tényállást tartalmazza, így ez gyengíti az előállítás ideje meghosszabbításának indokoltságát és számos kérdést vet fel. Sőt úgy, hogy a panaszost a törvényben előírányzott 8 órás előállítási korlát leteltét követően, 10 perccel később szabadon is bocsátották.

Jelen esetben a rendőrség szintén nem tárta fel azt, hogy milyen érdemi cselekményeket foganatosítottak a panaszossal szemben, így a Testület jelen pontban is ugyanazon cselekmények végrehajtását tudja vélelmezni, mint az I. rendű panaszos tekintetében. A rendőrség a II. rendű panaszos vonatkozásában is csak annyit határozott meg, hogy a panaszos elfogása és előállítása kapcsán az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerinti igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti átvizsgálását, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti elfogást és előállítást, valamint az Rtv. 47. § szerinti testi kényszer és Rtv. 48. § b), c), d) alapján bilincselést alkalmazott.

Amennyiben a Testület elfogadja a rendőrség jelen tájékoztatását és azt, hogy ezen kívül egyéb érdemi cselekményt nem foganatosított a panaszossal szemben úgy a panaszos személyi szabadságának korlátozása szükségtelenül, indokolatlanul és aránytalanul hosszú volt (összesen 8 óra 10 perc), így erre tekintettel a Testület álláspontja szerint sérült a II. rendű panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás időtartama kapcsán.

5) A panaszosok kifogásolták azt, hogy a rendőrök rendkívül erőszakosan léptek fel velük szemben. Álláspontjuk szerint a rendőrök szükségtelen, aránytalan és brutális erőszakot, azaz felhatalmazáson túli erőszakot alkalmaztak velük szemben.

Töretlen gyakorlatának megfelelően a Testület eljárását kizárólag a panaszosokat esetlegesen ért alapjogsérelem feltárására tekintettel folytatta le – a hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében álláspontját anélkül alakította ki, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök büntetőjogi felelősségét vizsgálta volna.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült

személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbször nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során ezért a Testület a panaszosok és az érintett rendőrök nyilatkozatára támaszkodhatott. A megküldött nyilatkozatok közül csak a II. rendű panaszosé tartalmazza azt, hogy a rendőri intézkedés során sérülése keletkezett, az I. rendű panaszos vonatkozásában nemleges tartalmú ennek kapcsán a nyilatkozat. Annak ellenére, hogy a panaszosok arra hivatkoznak, hogy velük szemben a rendőrök felhatalmazáson túli erőszakot alkalmaztak nem csatoltak a panaszbeadványukhoz olyan orvosi igazolást, ambuláns lapot, vagy egyéb leletet, amely ezt az állításukat alátámasztotta volna.

A rendőrség ellenben a megküldött iratok között olyan dokumentumot is csatolt és a Testület rendelkezésére bocsátott, amely a panaszosok sérüléseit, annak kivizsgálását tartalmazó ambuláns lap. Az I. rendű panaszos vonatkozásában mellékelt kezelőlap szerint a panaszos a rendőri intézkedés során sérült meg. A státusz alapján a homlokcsontján, bal oldalt ujjbegynyi bevérzés látható, a csuklókon pedig a kényszerítő eszköz (bilincs) által keletkezett körívszelet alakú benyomat van. A diagnózis szerint a panaszos többszörös, felületes sérüléseket, azaz testi sértést szenvedett el, amely az orvos véleménye szerint k. m. n. azaz külön meghatározás nélküli, vagyis az ismert orvosi kategóriákba besorolhatatlan. A II. rendű panaszos tekintetében pedig a rendőrség kért vizsgálatot, hiszen a panaszos elmondása szerint az intézkedés során sérült meg a bal válla, a deltaizmok nyomás érzékenyek. Javasolt borogatás és Flector gél használata. A diagnózis szerint a váll és a felkar zúzódott testi erővel elkövetett testi sértés következtében.

Tekintettel arra, hogy jelen sérülések tekintetében az orvosi dokumentációk egyike sem tartalmazza azt, hogy a rendőri intézkedés következtében súlyos sérülés keletkezett volna a panaszosokon a testi kényszer és bilincselés alkalmazásával szükségszerűen együtt járó kisebb horzsolások, felületi sérülések, bevérzések mellett, így a Testület álláspontja szerint nem állapítható meg egyértelműen, hogy a panaszosok könnyű fokú sérülései a rendőri intézkedés során, azzal összefüggésben, vagy az azt megelőző verekedés során keletkezettek-e a panaszosokon.

Így figyelemmel a fentiekben kifejtettekre a Testület megítélése szerint a panaszosok testi integritáshoz való jogának a sérelme nem megállapítható a felhatalmazáson túli erőszakra vonatkozó kifogás kapcsán, hiszen annak körülményeiről a Testület nem

tudott kialakítani megnyugtató tényállást, hiszen a rendelkezésére álló bizonyítási eszközök rendkívül szűkek.

6) A panaszosok kifejezetten sérelmezték, hogy nem megfelelő tartalmú tájékoztatást kaptak a panaszjoguk kapcsán, de a kapott (vagy nem kapott) tájékoztatás tartalmáról nem világosították fel a Testületet.

A rendőrség álláspontja szerint a panaszosokat tájékoztatták a panaszjogukról, többek között ezt támasztja alá a panaszosok által aláírt nyilatkozat is, amely szerint mindkettőjüket tájékoztatták az Rtv. 92. és 93. §§-ok szerinti panasztételi lehetőségekről.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr köteles az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve a kényszerítő eszközök alkalmazását követően az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről és az előterjesztésre nyitva álló határidőről.

Tekintettel arra, hogy a rendőrség és a panaszosok a Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumok szerint egymásnak ellentmondó információkat közöltek tekintetben, hogy a panaszjogról a panaszosokat a rendőrség tájékoztatta-e, és ha igen, akkor milyen tartalommal tette azt, így magát az ellentmondást a Testület nem tudta feloldani a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszköze miatt, így nem tudott olyan tényállást megállapítani, amely alapján megvizsgálhatta volna a panaszosok ezen kifogását.

Ezért a fentiekben kifejtettekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület az általa lefolytatott vizsgálatban megállapította, hogy a rendőrök kellő jogalap tekintetében intézkedtek a panaszosokkal szemben, hiszen intézkedési kötelezettségük keletkezett az adott ügyben, így emiatt nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. Az intézkedési kötelezettség teljesítése során a rendőrök részrehajlóan jártak el, így a Testület álláspontja szerint ezen panaszosi kifogás kapcsán sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület álláspontja szerint a panaszosok Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint jogszerű volt a panaszosok előállítása, így nem sérült a személyes szabadsághoz fűződő joguk. A II. rendű panaszos előállítása időtartama kapcsán a rendőrség nem tartotta be az arányosság követelményét, így sérült a II. rendű panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga. A Testület álláspontja szerint a panaszosok kifogása, amely a rendőrök felhatalmazáson túli erőszak alkalmazására, így az emberi méltósághoz való jogból levezethető testi integritáshoz való joguk sérelmére vonatkozik nem megállapítható, hiszen a Testület nem tudott megnyugtatóan olyan tényállást megállapítani, amely alapján a kérdést teljes körűen megítélhette volna. Végül a panaszjogról szóló nem megfelelő tájékoztatás kapcsán a Testület a két álláspont közötti ellentmondás feloldhatatlansága miatt úgy határozott, hogy a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2014. október 16.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET